

ΣΤΕ 2830/2018 [ΝΟΜΙΜΗ ΑΕΠΟ ΓΙΑ ΣΠΗΕ ΑΠΟ ΒΙΟΜΑΖΑ]

Περίληψη

-Στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων πρέπει να εξετάζονται οι βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος ή και την τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένης της μηδενικής λύσης, που εξετάστηκαν από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας και να παρουσιάζονται οι κύριοι λόγοι της επιλογής της προτεινόμενης λύσης σχετικά με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, Επομένως, κατ' αρχήν, η εξέταση εναλλακτικών λύσεων αποτελεί ουσιώδες και αναγκαίο στοιχείο της μελέτης.

Η εξέταση εναλλακτικών λύσεων κρίνεται επιβεβλημένη στις περιπτώσεις όπου πρόκειται για επέμβαση σε προστατευόμενη περιοχή, καθώς και στις περιπτώσεις όπου η ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων είναι προφανής ή έχουν προταθεί νομίμως από ενδιαφερόμενους φορείς, κατά τη διαδικασία δημοσιοποίησης της ΜΠΕ.

Στην περίπτωση, όμως, όπου, με τα δεδομένα της συγκεκριμένης περίπτωσης, η διερεύνηση και παράθεση εναλλακτικών λύσεων στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι αλυσιτελής, διότι δεν καταλείπεται ευχέρεια επιλογής της θέσης ή άλλων στοιχείων εκτέλεσης του έργου, η μη εξέταση ή, πολλώ μάλλον, η συνοπτική εξέταση τέτοιων λύσεων δεν συνεπάγεται ακυρότητα της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

Παρίσταται επαρκής η παρουσίαση από τη ΜΠΕ της αξιολόγησης των εναλλακτικών λύσεων για τη θέση του έργου. Συνεπώς, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο λόγος ακυρώσεως ότι η ΜΠΕ και οι εγκρινόμενοι με την προσβαλλόμενη πράξη περιβαλλοντικοί όροι είναι μη νόμιμοι, διότι δεν μνημονεύονται οι εναλλακτικές θέσεις που εξετάστηκαν, τούτο δε ανεξαρτήτως ότι από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει ότι είχαν προταθεί συγκεκριμένες τέτοιες λύσεις κατά τη διαδικασία δημόσιας εξέτασης της ΜΠΕ.

Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τη ΜΠΕ, το βασικό κριτήριο για την επιλογή της συγκεκριμένης τεχνολογίας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με την καύση φυτικών ελαίων, ήτοι η φιλοκότητά της προς το περιβάλλον, συνιστά ταυτόχρονα και τον βασικό λόγο απόρριψης άλλων τεχνολογιών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ιδίως των συμβατικών (με την καύση λιγνίτη και λιθάνθρακα), καθώς και το λόγο απόρριψης της μηδενικής λύσης. Συνεπώς, ο ως άνω λόγος ακυρώσεως, καθ' ο μέρος προβάλλεται με αυτόν ότι η ΜΠΕ είναι πλημμελής και διότι δεν μνημονεύει τις εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν ως προς το μέγεθος και την τεχνολογία του έργου, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Θ. Ζιάμου

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, οι φορείς του έργου, αρχικός και νέος, με έννομο συμφέρον και παραδεκτώς εν γένει παρεμβαίνουν υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης απόφασης.

3. Επειδή, η προσβαλλόμενη ΑΕΠΟ, η οποία είχε αρχικώς ακυρωθεί από τη Διοίκηση κατ' αποδοχή διοικητικής προσφυγής του Δήμου Μαρκόπουλου Αττικής, με την υπ' αριθμ. 14872/17.4.2015 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, αναβίωσε μετά την ακύρωση της τελευταίας αυτής υπουργικής απόφασης με την απόφαση 1206/2017 του Συμβουλίου της Επικρατείας και προσβάλλεται παραδεκτώς με την κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως.

4. Επειδή, η περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων που ενδέχεται να προκαλέσουν επιπτώσεις στο περιβάλλον, ρυθμίζεται ήδη από τις διατάξεις του ν. 4014/2011 (Α' 209) οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 31 του ίδιου νόμου, αντικατέστησαν τις αντίστοιχες των νόμων 1650/1986 (Α' 160) και 3010/2002 (Α' 91). Το άρθρο 1 του ν. 4014/2011 ορίζει τα εξής: «1. Τα έργα και οι δραστηριότητες του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, των οποίων η κατασκευή ή λειτουργία δύναται να έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον, κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες (Α και Β) ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Η πρώτη κατηγορία (Α) περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες τα οποία ενδέχεται να προκαλέσουν

σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και για τα οποία απαιτείται η διεξαγωγή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) προκειμένου να επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί για την προστασία του περιβάλλοντος σχετικά με το συγκεκριμένο έργο ή δραστηριότητα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του παρόντος [του ν. 4014/2011]. Τα έργα και οι δραστηριότητες της κατηγορίας Α κατατάσσονται: α) σε αυτά που ενδέχεται να προκαλέσουν πολύ σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αποτελούν την υποκατηγορία Α1 και β) σε αυτά που ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αποτελούν την υποκατηγορία Α2. ... Η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων γίνεται βάσει των σχετικών κριτηρίων του Παραρτήματος Ι». Περαιτέρω, το άρθρο 2 του ν. 4014/2011 προβλέπει ότι «1. Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων κατηγορίας Α ή τη μετεγκατάσταση ήδη υφιστάμενων απαιτείται διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης με τη διεξαγωγή ΜΠΕ και έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). ... 7. Με την ΑΕΠΟ επιβάλλονται προϋποθέσεις, όροι, περιορισμοί και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά. Επίσης, επιβάλλονται τυχόν αναγκαία επανορθωτικά ή προληπτικά μέτρα και δράσεις παρακολούθησης των περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων ή και αντισταθμιστικά μέτρα. Οι όροι αφορούν κατά σειρά προτεραιότητας στην αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων ή στην επανόρθωση ή αποκατάσταση του περιβάλλοντος. Σε περιπτώσεις όπου, παρά την εφαρμογή όλων των ανωτέρω όρων, διαπιστώνονται επιπτώσεις στο περιβάλλον και εφόσον αυτές αξιολογηθούν ως σημαντικές, δύναται να επιβάλλονται συμπληρωματικά αντισταθμιστικά μέτρα ή και τέλη κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του παρόντος. Σε κάθε περίπτωση, οι όροι θα πρέπει να είναι: α) Συμβατοί με την ισχύουσα περιβαλλοντική ή άλλη νομοθεσία και το χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό. β) Επαρκείς για την περιβαλλοντική προστασία. γ) Άμεσα συσχετιζόμενοι με το συγκεκριμένο έργο ή δραστηριότητα και τις επιπτώσεις του. δ) Δίκαιοι και αναλογικοί με το μέγεθος και το είδος του έργου ή της δραστηριότητας. ε) Ακριβείς, εφικτοί, δεσμευτικοί και ελέγξιμοι...». Περαιτέρω, διατάξεις σχετικές με την περιβαλλοντική αδειοδότηση ειδικώς των έργων και δραστηριοτήτων της υποκατηγορίας Α2 περιέχονται στο άρθρο 4 του ν. 4014/2011, στην παρ. 1 του οποίου ορίζεται ότι η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων της υποκατηγορίας αυτής γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στη δε παρ. 2 περιγράφονται τα στάδια της διαδικασίας έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για έργα και δραστηριότητες της ως άνω υποκατηγορίας. Εξάλλου, το άρθρο 11 του ν. 4014/2011 παρέχει, στην παρ. 4, εξουσιοδότηση για την έκδοση αποφάσεων του ΥΠΕΚΑ, οι οποίες θα καθορίζουν τα περιεχόμενα του φακέλου της ΜΠΕ ανά υποκατηγορία έργου ή δραστηριότητας, τυχόν απαιτούμενες γνωμοδοτήσεις φορέων, το περιεχόμενο της ΜΠΕ και τα λοιπά συνοδευτικά στοιχεία ανάλογα με το είδος του έργου ή της δραστηριότητας και, περαιτέρω, ότι τα περιεχόμενα της μελέτης περιέχουν

τουλάχιστον τα αναφερόμενα στο Παράρτημα II του νόμου στοιχεία. Στο Παράρτημα II καθορίζονται τα ελάχιστα περιεχόμενα φακέλου ΜΠΕ ως εξής: “1) Επιτρεπόμενες χρήσεις γης στην περιοχή του έργου ή της δραστηριότητας. 2) Περιγραφή της θέσης του έργου, του σχεδιασμού και των τεχνικών χαρακτηριστικών του συνόλου του έργου κατά τα στάδια της κατασκευής και της λειτουργίας. Επίσης, την περιγραφή των κυριότερων χαρακτηριστικών των μεθόδων κατασκευής, τη φύση και τις ποσότητες των χρησιμοποιούμενων υλικών, καθώς και την περιγραφή των προβλεπόμενων τύπων και ποσότητας καταλοίπων και εκπομπών, ιδίως στα νερά, ατμόσφαιρα, έδαφος, θόρυβο, δονήσεις, ακτινοβολίες, που αναμένεται να προκύψουν από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου ή της δραστηριότητας. 3) Περιγραφή και αξιολόγηση των εναλλακτικών λύσεων, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος ή/και την τεχνολογία αυτών, συμπεριλαμβανομένης της μηδενικής λύσης, που εξετάστηκαν από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας και παρουσίαση των κύριων λόγων της επιλογής της προτεινόμενης λύσης σχετικά με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. 4) Περιγραφή των στοιχείων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος που ενδέχεται να θιγούν σημαντικά από το προτεινόμενο έργο ή δραστηριότητα ... 5) Περιγραφή, εκτίμηση και αξιολόγηση των πιθανά σημαντικών επιπτώσεων που το προτεινόμενο έργο ή δραστηριότητα ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον από τη χρήση των φυσικών πόρων, την εκπομπή ρυπαντών, τη δημιουργία οχλήσεων και τη διάθεση των αποβλήτων, το σύνολο των δεδομένων και την περιγραφή των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν για την πρόβλεψη και εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον ... 6) Αναλυτική περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποφευχθούν, μειωθούν, αποκατασταθούν και αντισταθμιστούν οι σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις του έργου ή της δραστηριότητας στο περιβάλλον. 7) ...” Κατ’ εξουσιοδότηση του εν λόγω άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 4014/2001, εκδόθηκε η 1958/13.1.2012 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β’ 21), σύμφωνα με την οποία κατατάσσονται στην υποκατηγορία Α2 (Παράρτημα IV, ομάδα 10η Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) τα έργα ηλεκτροπαραγωγής από σταθμούς βιορευστών και βιοκαυσίμων με τελική αποδιδόμενη ισχύ μικρότερη των 10 MW. Περαιτέρω, με την 170225/20.1.2014 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β’ 135/27.1.2014) εξειδικεύτηκε το περιεχόμενο των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Α κατηγορίας, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4014/2011, ορίστηκε δε ότι η εφαρμογή των διατάξεων της απόφασης αυτής καθίσταται υποχρεωτική μετά την πάροδο δώδεκα (12) μηνών από τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προκειμένου να παρασχεθεί ο αναγκαίος χρόνος προσαρμογής (άρθρο 5 παρ. 2). Κατά το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα η εφαρμογή των διατάξεων της απόφασης είναι προαιρετική. Στο Παράρτημα 2 της υπουργικής αυτής απόφασης, το οποίο φέρει τον τίτλο “Βασικές προδιαγραφές Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έργων και δραστηριοτήτων Α’ Κατηγορίας, προβλέπεται ότι οι ΜΠΕ των έργων Α κατηγορίας πρέπει να

περιλαμβάνουν κεφάλαιο 2 με τίτλο “Μη τεχνική περίληψη”, στο οποίο περιγράφονται, μεταξύ άλλων, με συνοπτικό τρόπο και χωρίς εξειδικευμένους τεχνικούς όρους, οι βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν και μια ένδειξη των κύριων λόγων που συνηγορούν υπέρ της επιλεγείσας λύσης, λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Επίσης στο κεφάλαιο 5 των προδιαγραφών της ΜΠΕ αναλύεται η συμβατότητα του έργου ή της δραστηριότητας με θεσμοθετημένες χωρικές και πολεοδομικές δεσμεύσεις της περιοχής, στο κεφάλαιο 6 περιλαμβάνεται αναλυτική περιγραφή του σχεδιασμού του έργου ή της δραστηριότητας, η περιγραφή δε αυτή αφορά στη λύση που προτείνει ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας, όπως αυτή προέκυψε από την αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων. Εξάλλου, το κεφάλαιο 7 των προδιαγραφών της ΜΠΕ είναι αφιερωμένο στις εναλλακτικές λύσεις και έχει το εξής περιεχόμενο: “7.1 Παρουσίαση των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν, ως προς τη θέση, το μέγεθος και την κλίμακα, το σχεδιασμό, την τεχνολογία, την παραγωγική διαδικασία καθώς και την διαδικασία κατασκευής του έργου ή της δραστηριότητας. Περιλαμβάνεται και η μηδενική λύση (μη-υλοποίηση προτεινόμενου έργου/δραστηριότητας), με αναφορά στις συνέπειες που θα έχει σε επηρεαζόμενα έργα/δραστηριότητες, καθώς και σε άλλα στοιχεία του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος. 7.2 Αξιολόγηση και αιτιολόγηση της τελικής επιλογής σε σχέση με τις επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Η παρουσίαση των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων ... θα πρέπει να είναι περιεκτική, ενώ σε παράρτημα της ΜΠΕ μπορούν να δίνονται αναλυτικότερα στοιχεία, που περιλαμβάνουν: 7.2.1. Αναλυτικότερη περιγραφή των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν. 7.2.2. Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος για κάθε βιώσιμη εναλλακτική λύση, καθώς και των τάσεων εξέλιξής του. 7.2.3. Εκτίμηση και αξιολόγηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κάθε βιώσιμη εναλλακτική λύση και αιτιολόγηση των κύριων λόγων απόρριψής της”. Τέλος, στο Παράρτημα 4.10 της ίδιας απόφασης περιλαμβάνονται οι ειδικές προδιαγραφές των ΜΠΕ των έργων και δραστηριοτήτων της 10ης ομάδας “Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας”. Ορίζεται δε ότι στο κεφάλαιο 6 της ΜΠΕ «Αναλυτική περιγραφή σχεδιασμού του έργου ή της δραστηριότητας», θα πρέπει να αναφερθούν όλα τα μεγέθη και χαρακτηριστικά του σχεδιασμού του έργου και των συνοδών του.

5. Επειδή, όπως έχει κριθεί (ΣτΕ 1206-8/2017), από το Παράρτημα ΙΙ του ν. 4014/2011, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της Υ.Α. 170225/2014, οι οποίες, πάντως, δεν ίσχυαν ως υποχρεωτικές κατά τον χρόνο κατάρτισης της ΜΠΕ του ένδικου έργου (βλ. παρακάτω), η δε εφαρμογή αυτών κατέστη υποχρεωτική σχεδόν ταυτόχρονα με την έκδοση της προσβαλλόμενης ΑΕΠΟ, και ενόψει όσων έχουν γίνει δεκτά επί του ζητήματος των εναλλακτικών λύσεων, συνάγεται ότι στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων πρέπει να εξετάζονται οι βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος ή και την τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένης της μηδενικής λύσης, που εξετάστηκαν από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας και να παρουσιάζονται οι κύριοι λόγοι της επιλογής της προτεινόμενης λύσης σχετικά με τις

επιπτώσεις στο περιβάλλον. Επομένως, καταρχήν, η εξέταση εναλλακτικών λύσεων αποτελεί ουσιώδες και αναγκαίο στοιχείο της μελέτης (πρβλ. ΣτΕ 3170/2012 7μ.). Η εξέταση εναλλακτικών λύσεων κρίνεται επιβεβλημένη στις περιπτώσεις που πρόκειται για επέμβαση σε προστατευόμενη περιοχή (βλ. ΣτΕ 3170/2012), καθώς και στις περιπτώσεις που η ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων είναι προφανής ή έχουν προταθεί νομίμως από ενδιαφερόμενους φορείς, κατά τη διαδικασία δημοσιοποίησης της ΜΠΕ (πρβλ. ΣτΕ 2466/2008 Ολομ., 2627/2016 7μ., 3170/2012). Στην περίπτωση, όμως, όπου, με τα δεδομένα της συγκεκριμένης περίπτωσης, η διερεύνηση και παράθεση εναλλακτικών λύσεων στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι αλυσιτελής, διότι δεν καταλείπεται ευχέρεια επιλογής της θέσης ή άλλων στοιχείων εκτέλεσης του έργου, η μη εξέταση ή πολλών μάλλον, η συνοπτική εξέταση τέτοιων λύσεων δεν συνεπάγεται ακυρότητα της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (βλ. ΣτΕ Ολ. 3170/2012, 2636/2009, 2639/2009, 4498/1998).

6. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Ο φορέας του έργου κατέθεσε στις 24.12.2012 φάκελο μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα (φυτικά έλαια - vegetable oil), ισχύος ίσης ή μικρότερης από 1 MWe, στη θέση “ΝΤΟΡΟΒΑΤΕΖΑ ή ΣΤΡΟΓΓΥΛΙ ή ΕΛΙΕΣ ΚΑΛΟΓΡΕΖΑΣ ή ΝΤΑΓΛΑ” του Δήμου Μαρκόπουλου Μεσογαίας της Περιφέρειας Αττικής. Το έργο, ως μονάδα ηλεκτροπαραγωγής με καύση βιορευστών και βιοκαυσίμων, με ισχύ μικρότερη των 10 MW, κατατάσσεται στην υποκατηγορία Α2, ομάδα 10η της Υ.Α. 1958/2012. Στο κεφάλαιο 3 της μελέτης αυτής περιγράφεται η θέση του έργου και αναφέρεται ότι η θέση αυτή είναι “εντός ΓΠΣ σε περιοχή ΒΙΠΑ”, περιοχή η οποία δεν εντάσσεται “στις προστατευτέες με Π.Δ. (άρθρο 21 Ν. 1650/1986)”. Αναφέρεται, περαιτέρω, ότι “γύρω από τη θέση θεμελιώσης αναπτύσσονται εγκαταστάσεις βιομηχανικής χρήσης, εργοτάξια αποκομιδής πρώτων υλών, κτήρια αποθήκευσης βιοτεχνικών προϊόντων ενώ δεν αναπτύσσονται σημαντικά οικοσυστήματα, δεδομένου πως πρόκειται για ΒΙΠΑ...” (σελ. 9 - 10). Στο κεφάλαιο 6 της ΜΠΕ γίνεται αναλυτική περιγραφή του έργου και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού, αναφέρεται δε ότι η μονάδα θα εγκατασταθεί εντός αγροτεμαχίου επιφανείας 4304,00 τ.μ. σε κτίριο τεσσάρων τμημάτων, το οποίο θα αποτελείται από δύο ορόφους επιφανείας 60 τ.μ. έκαστος. Η καύσιμη ύλη της μονάδας (φυτικά έλαια) θα εισάγεται σε δύο ειδικών προδιαγραφών ενσωματωμένες δεξαμενές συνολικής χωρητικότητας 35 κ.μ., οι οποίες θα έχουν επάρκεια επτά ημερών. Πέραν των δύο αυτών δεξαμενών φυτικών ελαίων, η μονάδα θα διαθέτει tank fuel για αποθήκευση βιοντίζελ (RME) χωρητικότητας 30lt περίπου. Η παραγωγή ενέργειας θα επιτυγχάνεται μέσω 2 Μηχανών Εσωτερικής Καύσης diesel ειδικά τροποποιημένων να χρησιμοποιούν φυτικά έλαια (καθώς και βιοντίζελ κατά την φάση εκκίνησής τους), σε συνδυασμό με δύο γεννήτριες. Η παραγόμενη ενέργεια θα ανυψώνεται στην μέση τάση μέσω (2) Συζευγμένων Μετασχηματιστών 630 KVA. Η μονάδα θα χρησιμοποιεί πρώτες ύλες, οι οποίες θα αποτελούνται από μη βρώσιμα φυτικά έλαια υποβαθμισμένης ποιότητας συγκεκριμένων ειδών όπως ηλιέλαιο,

κραμβέλαιο, βαμβακέλαιο, φοινικέλαιο και χρησιμοποιημένα βρώσιμα έλαια από διάφορες πηγές. Περαιτέρω, περιγράφονται οι επιπτώσεις από τη λειτουργία της μονάδας (εκπομπή αερίων, σκόνης, υγρών και στερών αποβλήτων και θορύβου) και εκτιμάται ότι οι επιπτώσεις αυτές θα είναι ήπιες, ιδίως ενόψει των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών (σελ. 17 - 34). Στο κεφάλαιο 7 της ΜΠΕ περιγράφονται τα προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και το σχέδιο περιβαλλοντικής διαχείρισης. Ως προς την εξέταση και αξιολόγηση των εναλλακτικών λύσεων από τη ΜΠΕ (κεφάλαια 7.5 και 8) προκύπτουν τα εξής: Για τη χωροθέτηση του έργου ελήφθη υπόψη ότι η περιοχή εγκατάστασης είναι ΒΙΠΑ προς εξυγίανση, σύμφωνα με το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Μαρκόπουλου (Υ.Α. 9573/1846/7.4.2000. Δ' 210), στην οποία επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανιών και βιοτεχνιών μέσης και χαμηλής όχλησης (άρθρο 5 του π.δ. της 23.2 - 6.3.1987, Δ' 166). Η θέση αυτή πληροί τους περιορισμούς και απαγορεύσεις χωροθέτησης πλησίον ή εντός προστατευόμενων περιοχών, οικιστικών περιοχών, περιοχών δικτύων τεχνικής υποδομής και ειδικών χρήσεων καθώς και περιοχών αναπτυξιακών ζωνών και δραστηριοτήτων του άρθρου 6 παρ. 1 του ειδικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (49828/2008 απόφαση της «Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του χωροταξικού σχεδιασμού και της αειφόρου ανάπτυξης», Β' 2464). Επιπλέον, σύμφωνα πάντα με τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η θέση γειτνιάζει με μεγάλους οδικούς άξονες, γεγονός που διευκολύνει την πρόσβαση των οχημάτων τροφοδοσίας και την επίβλεψη της μονάδας, συντελώντας και στον περιορισμό εκπομπής καυσαερίων που εκλύονται από τα οχήματα αυτά. Οι εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν δεν πληρούσαν τις ανωτέρω προϋποθέσεις, διότι βρισκόνταν σε απόκρημνες θέσεις ή κοντά σε όρια οικισμών, δεν ήταν δε οι καταλληλότερες από ρυμοτομική άποψη ώστε να ανεγερθεί το κτίριο της μονάδας (σελ. 37, 41 - 47 της ΜΠΕ). Στην ίδια ως άνω μελέτη περιγράφονται τα πλεονεκτήματα από την επιλογή της συγκεκριμένης τεχνολογίας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, τα οποία είναι η φιλικότητά της προς το περιβάλλον (μεταξύ άλλων με τη μείωση των παραγόμενων ρύπων, δοθέντος ότι η καύση των φυτικών ελαίων δεν παράγει περισσότερο CO₂ από αυτό που δεσμεύτηκε κατά την παραγωγή του, με τη μηδενική κατανάλωση ύδατος) και το μικρό κόστος χρήσης και συντήρησης της μονάδας. Στη μελέτη εξετάστηκε περαιτέρω η μηδενική λύση και απορρίφθηκε με το σκεπτικό, μεταξύ άλλων, ότι η μη εφαρμογή της λύσης αυτής για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας θα οδηγούσε στη μη ανακύκλωση των μη βρώσιμων φυτικών ελαίων, στην παραγωγή ενέργειας από μη ανανεώσιμες πηγές με συμβατικές μεθόδους, όπως με την καύση λιγνίτη και λιθάνθρακα, με τις απορρέουσες από τις μεθόδους αυτές περιβαλλοντικές και οικονομικές δυσμενείς επιπτώσεις (σελ. 37 - 40 της ΜΠΕ). Με την Φ6449/302/ 14/15.1.2015 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για την εγκατάσταση και λειτουργία του σταθμού. Ο Δήμος Μαρκοπούλου - Μεσογαίας, άσκησε προσφυγή νομιμότητας κατά της εν λόγω ΑΕΠΟ,

την οποία κατέθεσε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής στις 16.2.2105 (αρ. πρωτ. 6944), αμφισβητώντας την επάρκεια της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των καθορισθέντων περιβαλλοντικών όρων. Με την υπ' αριθμ. 14782/17.4.2015 απόφαση του Υπουργού ΠΕΚΑ έγινε δεκτή η διοικητική προσφυγή του Δήμου και ακυρώθηκε η προσβαλλόμενη ΑΕΠΟ. Σύμφωνα με την ως άνω υπουργική απόφαση, η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ένδικου έργου δεν πληρούσε τις απαιτήσεις της νομοθεσίας ως προς το περιεχόμενό της και συγκεκριμένα ως προς την παρουσίαση, εξέταση και αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων για τη θέση του έργου και την επιλογή της συγκεκριμένης τεχνολογίας. Ειδικότερα, ως προς τη θέση του έργου δεν μνημονεύονται οι εναλλακτικές θέσεις που εξετάστηκαν έστω και εάν αυτές βρίσκονταν εντός του ίδιου ΒΙΠΑ, σε κάθε δε περίπτωση, ακόμα και εάν ήθελε θεωρηθεί ότι δεν υφίσταται υποχρέωση εξέτασης εναλλακτικών λύσεων ως προς τη θέση του επίμαχου έργου, δεν θεραπεύεται η έλλειψη αναφοράς και περιγραφής στη ΜΠΕ των εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν ως προς το μέγεθος και την τεχνολογία αλλά ούτε και εξηγήθηκε από τον φορέα του έργου γιατί, ενώ περιγράφεται και αξιολογείται η μηδενική λύση, δεν γίνεται το ίδιο και για τις εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν. Τελικώς, η ως άνω υπ' αριθμ. 14782/17.4.2015 υπουργική απόφαση, με την οποία, όπως προαναφέρθηκε, ακυρώθηκε η προσβαλλόμενη ΑΕΠΟ, ακυρώθηκε στη συνέχεια με την απόφαση 1206/2017 του Συμβουλίου της Επικρατείας, με το σκεπτικό ότι η απόρριψη της ΜΠΕ του ένδικου έργου για τον λόγο της μη εξέτασης εναλλακτικών λύσεων όσον αφορά τη χωροθέτηση, το μέγεθος και την τεχνολογία του έργου, δεν αιτιολογείται νομίμως.

7. Επειδή, όπως έγινε δεκτό με την προαναφερόμενη απόφαση ΣτΕ 1206/2017, από τα διαλαμβανόμενα στη ΜΠΕ του ένδικου έργου, προκύπτει ότι, ως προς τη θέση του έργου, προκρίθηκε έναντι άλλων η τελικώς επιλεγείσα λύση λόγω των προαναφερθέντων πλεονεκτημάτων που παρουσίαζε, στο πλαίσιο του υφιστάμενου χωροταξικού σχεδιασμού (ΓΠΣ, ΒΙΠΑ, ειδικό χωροταξικό πλαίσιο ΑΠΕ), σε σχέση και με την πρόσβαση στην περιοχή μέσω των ήδη υπάρχοντων οδικών αξόνων. Όπως δε προκύπτει από το σχετικό κεφάλαιο της ΜΠΕ, τα κριτήρια αυτά και, ιδίως, η εφαρμογή των διατάξεων του ειδικού χωροταξικού πλαισίου για τη χωροθέτηση του έργου πλησίον οικισμών, αποτελούν ταυτόχρονα και τους λόγους για τους οποίους δεν θεωρήθηκαν ως βιώσιμες και απορρίφθηκαν οι εξετασθείσες εναλλακτικές λύσεις για τη θέση του έργου. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα παρίσταται επαρκής η παρουσίαση από την ΜΠΕ της αξιολόγησης των εναλλακτικών λύσεων για τη θέση του έργου (ΣτΕ 1206/2017). Συνεπώς είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο λόγος ακυρώσεως ότι η ΜΠΕ και οι εγκρινόμενοι με την προσβαλλόμενη πράξη περιβαλλοντικοί όροι είναι μη νόμιμοι κατ' άρθρο 2 παρ. 7 του ν. 4014/2011, διότι δεν μνημονεύονται οι εναλλακτικές θέσεις που εξετάστηκαν, τούτο δε ανεξαρτήτως του ότι από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει ότι είχαν προταθεί συγκεκριμένες τέτοιες λύσεις κατά τη διαδικασία δημόσιας εξέτασης της ΜΠΕ (πρβλ. ΣτΕ 2627/2016, 3565/2014, 3170/2012). Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τη ΜΠΕ, το βασικό κριτήριο για την

επιλογή της συγκεκριμένης τεχνολογίας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με την καύση φυτικών ελαίων, ήτοι η φιλικότητά της προς το περιβάλλον, συνιστά ταυτόχρονα και τον βασικό λόγο απόρριψης άλλων τεχνολογιών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ιδίως των συμβατικών (με την καύση λιγνίτη και λιθάνθρακα) καθώς και τον λόγο απόρριψης της μηδενικής λύσης. Συνεπώς, ο ως άνω λόγος ακυρώσεως, καθ' ο μέρος προβάλλεται με αυτόν ότι η ΜΠΕ είναι πλημμελής και διότι δεν μνημονεύει τις εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν ως προς το μέγεθος και την τεχνολογία του έργου, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί και να γίνει δεκτή η παρέμβαση.